

V rámci pravidelného cyklu článků věnovaných problematice ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí přinášíme sedmé téma v tomto školním roce – integrovaný záchranný systém. Věříme, že vyučující informace využijí jako vhodnou doplňkovou pomůcku k plánování a realizaci výuky.

Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) je dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, **efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace** záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události.

Vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotních záchranářů, policie a dalších složek při řešení mimořádných událostí (požárů, havárií, dopravních nehod, atd.). V případě řešení mimořádných událostí většího rozsahu je zapotřebí, aby záchranné složky mezi sebou spolupracovaly a také aby mohly využívat další subjekty (např. havarijní a pohotovostní služby, armádu ČR) schopné poskytnout pomoc v rozmezí vlastních sil a odborností pro dosažení rychlé a účinné záchrany nebo likvidace dané mimořádné události.

Spolupráce uvedených složek na místě zásahu v nějaké formě existovala vždy. Avšak odlišná pracovní náplň i pravomoci jednotlivých složek zakládají nutnost určité koordinace postupů. IZS se aktivuje jak při přípravě na mimořádné události, tak při potřebě provádět záchranné a likvidační práce **dvěma anebo více složkami IZS**. Nemá žádnou právní subjektivitu ani statutární orgány na žádné úrovni. Není institucí, úřadem, sborem, sdružením. Nemá žádné budovy, razítka, rozpočty apod.

IZS je rozdělen do dvou kategorií, na složky základní a ostatní. Jeho hlavním koordinátorem a páteří je Hasičský záchranný sbor ČR. Základní složky IZS tvoří:

- **Hasičský záchranný sbor České republiky,**
- **Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany** (jednotky sboru dobrovolných hasičů),
- **poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,**
- **Policie České republiky.**

Tyto základní složky **jsou schopny rychle a nepřetržitě zasahovat**, mají **celoplošnou působnost** na území České republiky a **obsluhují telefonní linky tísňového volání** pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události.

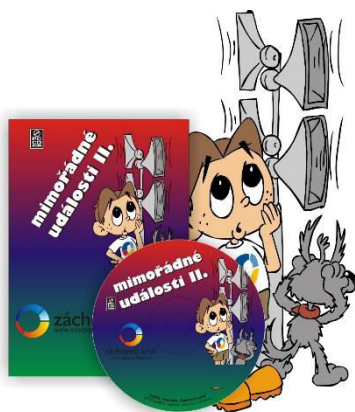
Ostatní složky IZS tvoří:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil (Armáda České republiky),
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (např. Městská policie),
- ostatní záchranné sbory (např. Báňská záchranná služba),
- orgány ochrany veřejného zdraví (např. hygienická stanice),
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (např. komunální služby, plynaři, elektrikáři),
- zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným pracím (např. Vodní záchranná služba, Horská služba, Speleologická záchranná služba, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Český červený kříž, Svaz záchranných brigád kynologů).

Ostatní složky IZS poskytují pomoc při záchranných a likvidačních pracích na základě předem uzavřené dohody se správním úřadem. Jde o tzv. plánovanou pomoc na vyžádání.

V novém projektu **Hasiči pro školy**, který je určen pro 2. stupeň základních škol a odpovídající ročníky víceletých gymnázií je jedna kompletní výuková hodina věnována problematice IZS. Její součástí je interaktivní prezentace, pracovní list pro žáky a metodická příručka pro učitele. Projekt je dostupný zdarma, pro školní rok 2017/2018 je k dispozici prvních kompletních 5 výukových hodin určených pro 6. ročník. Další ročníky budou postupně přibývat v následujících letech.
<https://www.hasiciproskoly.cz>

Vhodnou pomůckou také může být animovaný multimedialní kurz **Mimořádné události II.**, určen pro 2. stupeň ZŠ a SŠ, který seznamuje s pojmem IZS a jeho základními a ostatními složkami. Také zde jsou zdarma k dispozici pracovní listy, obrázky a testový systém k této tématice.
<http://www.zachranny-kruh.cz/pro-skoly>

Začlenění této problematiky v RVP ZV:

Člověk a jeho svět: Člověk a jeho zdraví: 2. období - učivo: mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Výchova k občanství: Člověk, stát a právo VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací, Učivo: **státní správa a samospráva** - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly.

Důležité pro 2 stupeň ZŠ:

- Žák chápe pojem integrovaný záchranný systém, k čemu slouží a ví, jaké jsou jeho složky;
- Žák ví, čím jsou základní složky IZS specifické.

Za Vaši zpětnou vazbu budeme velmi rádi, prosím neváhejte se na nás obrátit, odpovíme na Vaše případné dotazy či připomínky.

Autor:

kpt. Mgr. Martina Talichová

Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení - oddělení instruktáží a školení
MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

E-mail: martina.talichova@grh.izscr.cz

www.hzscr.cz